

Të dhëna bazike të lëndës			
BIOLOGJIA E BIMËVE			
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit		
Titulli i lëndës:	Biologjia e bimëve		
Programi:	Shkencat e Pyjeve dhe Mjedisit (SHPM)		
Niveli:	Bachelor		
Statusi lëndës:	Obligative		
Viti i studimeve:	I (i parë)		
Numri i orëve në javë:	3+2		
Vlera në kredi – ECTS:	6		
Koha / lokacioni:	Do të përcaktohet		
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. asoc. dr. Bekim Gashi		
Të dhënat kontaktuese:	bekim.gashi@uni-pr.edu; cel: 049 600 850		
Përshkrimi i lëndës:	Citologjia e bimëve. Qeliza si strukturë bazike e të gjithë organizmave, komponimet elementare dhe molekulare, biomembranat dhe kompartmentarizimi qelizor; protoplasti; aloplasti, organelet qelizore; vakuola dhe muri qelizor; ndarja qelizore-mitoza dhe mejoza. Histologjia, origjina e indeve bimore, kriteret për klasifikimin, tipat e indeve bimore dhe benifitet e tyre. Morfologjia e kormofiteve. Tipat e trupit të bimëve, vështrim mbi origjinën, strukturën dhe funksionin e organeve themelore të bimëve të larta; kërcelli, rrënja, gjethi; format e gjethëve të bimëve të larta dhe metamorfoza e bimëve e indukaur nga mjedisi. Shumimi seksual dhe aseksual i bimëve dhe kërpudhave. Fiziologjia e bimëve. Potenciali ujqor i bimëve, transporti i ujit dhe materieve minerale. Ushqimi mineral i bimëve. Fotosinteza, reaksionet e dritës dhe errësirës. Metabolizmi C3, C4 dhe CAM. Frymëmarrja bimore. Faktorët që ndikojnë në fotosintezë dhe frymëmarrje. Rritja dhe zhvillimi i bimëve, rregullatorët e rritjes.vend të posaçëm do të zënë principet bazë të ekotoksikologjisë.		
Qëllimi i lëndës:	Lënda ka si qëllim që studentëve t’u ofrojë njohjen anatomisë dhe morfologjisë së bimëve si dhe njohjen e proceseve fiziologjike që kryhen në organizmat bimor.		
Rezultatet e të nxënit:	Me përfundimin e këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje që: ▪ Të njohin anatominë dhe morfologjinë e organizmave bimor. ▪ Të përshkruajnë mënyrat e shumimit të bimëve. ▪ Të kuptojnë rëndësinë e procesit të ushqimit mineral, transpirimit, fotosintezës dhe të frymëmarrjes te organizmat bimor. ▪ Të njohin dhe të shpjegojnë proceset e rritjes dhe zhvillimit të bimëve. ▪ Njohin problemet e ndotjes së mjedisit dhe masat për mbrojtjen e mjedisit ▪ Njohurit e fituara ti zbatojnë në praktikë.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej

Ligjërata	3	15 javë	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15 javë	30
Punë praktike	5	1 javë	5
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	5 javë	5
Ushtrime në terren	/	/	/
Kollokfiume, seminare	2	2 javë	4
Detyra të shtëpisë	/	/	/
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15 javë	15
Përgatitja përfundimtare për provim	3	10 javë	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuis, provim final)	6	1 javë	6
Projektet, prezantimet ,etj	5	2	10
Totali			150 (6 ETCS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata teorike, leksione interaktive, ushtrime laboratorike, diskutime në klasë dhe punë në grupe, krijimi i projekteve dhe mësimi elektronik		
Metodologjia e vlerësimit:	▪ Vlerësimi i parë (kolokvium, pyetje të mbyllura): 30% ▪ Vlerësimi i dytë (kolokvium, pyetje gjysmë të hapura): 30% ▪ Vlerësimi përfundimtarë (pyetje të hapura): 30% ▪ Seminarët ose angazhime tjera: 10% ▪ Total: 100% Apo pas përfundimit të leksioneve (në afatet e provimeve): Vlerësimi me test me njërën nga tri format e sipërpërmendura apo provim me gojë. Kriteret e kalueshmërisë janë të bazuara në vendimin e Këshillit të Fakultetit të paraqitura më sipër në Raportin e Vetëvlerësimit (RVV).		
Literatura			
Literatura primare:	▪ Bekim Gashi: Biologjia e bimëve (dispensë ligjëratash), 2016. ▪ Peter H. Raven, Ray F. Evert, Susan E. Eichhorn: Biologjia e bimëve, (perkth. Endrit Kullaj) UFO Press, Tiranë, Albania, 2008.		
Literatura shtesë:	▪ Ferat Rexhepi: Botanika 1 dhe 2, FSHMN, Universiteti i Prishtinës, 2000. ▪ Fiziologjia e bimëve (dispensë ligjëratash) ▪ Bekim Gashi: Praktikum i Fiziologjisë së bimëve (dispensë), 2015. ▪ Vjollca Ibro: Fziologjia e bimëve. Universiteti Bujqësor i Tiranës. ▪ More R. Clarki W.D. (1995): Botany. Plant form and function. Wm. C. Brown Publishers, Dubuque, IA, USA.		
Plani i dizajnuar i mësimit:			
Java	Ligjërata	Ushtrime	

<i>Java e parë:</i>	Objekti i studimit dhe lidhja e Biologjisë së bimëve me shkencat tjera.	Përgatitja e preparateve mikroskopike të bimëve dhe mjetet e nevojshme
<i>Java e dytë:</i>	Citologjia e bimëve: Qeliza bimore ndertimi dhe funksioni. Organelet citoplazmatike.	Vrojtimi i qelizës bimore dhe kromoplasteve tek bimët
<i>Java e tretë:</i>	Shumimi i organeleve të protoplastit. Pjesët jo të gjalla të qelizës (paraplasti)	Përgatitja e preparateve mikroskopike për vëzhgimin e materialit rezervë tek bimët (Amidoni)
<i>Java e katërt:</i>	Histologjia e bimëve: Indet krijuese, mbrojtëse, mekanike, absorbuese.	Vrojtimi i qelizave epidermale, gojzave, proteinave rezervë dhe kristaleve tek bimët
<i>Java e pestë:</i>	Indet e fotosintezës, përcuese, të deponimit, të ajrosjes dhe sekretuese.	Indet bimore- vëzhgim dhe përgatitje e preparateve të ndryshme (indet meristemmatike, mekanike, përcuese)
<i>Java e gjashtë:</i>	Organet bimore: Ndërtimi anatomik i kërcellit dhe gjetheve.	Ndërtimi mikroskopik dhe makroskopik i kërcellit
<i>Java e shtatë:</i>	Ndërtimi anatomik i rrënjës dhe pjesëve të lulës.	Ndërtimi mikroskopik dhe makroskopik i rrënjës
<i>Java e tetë:</i>	Morfologjia e bimëve: Konceptet e përgjithshme dhe morfologjia e organeve vegjetative dhe riprodhuese.	Ndërtimi i gjetheve tek farëzhveshurat, dikotiledonet dhe monokotiledonet
<i>Java e nëntë:</i>	Shumimi i bimëve. Lulja.	Përcaktimi i aktivitetit të enzimave bimore (amilazës, saharazës)
<i>Java e dhjetë:</i>	Fiziologjia e bimëve: Potenciali uhor i bimëve, transporti i ujit dhe materieve minerale.	Pigmentet e tretura në lëngun qelizor (ekstrahimi dhe identifikimi i antoksaninave dhe antocianinave)
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Ushqimi mineral i bimëve.	Ekstrahimi dhe separimi klorofileve dhe karotenoidëve
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Fotosinteza, reaksionet e dritës.	Identifikimi i karbohidrateve të krijuara gjatë procesit të fotosintezës
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Fotosinteza, reaksionet e errësirës. Metabolizmi C3, C4 dhe CAM.	Ndarja e pigmenteve të kloroplasteve me metodën e kromatografisë në letër
<i>Java e katërmëdhjetë:</i>	Frymëmarrja bimore. Faktorët që ndikojnë në fotosintezë dhe frymëmarrje.	Efekti i temperaturës në intensitetin e frymëmarrjes aerobe
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Rritja dhe zhvillimi i bimëve, rregullatorët e rritjes.	Faktorët që ndikojnë në rritjen dhe zhvillimin e bimëve

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

- Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës; [Kodi-i-Etikës-per-studentet-e-UUHP-se.pdf \(uni-prizren.com\)](#)
- Studenti duhet të respektojë orarin e ligjeratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm.
- Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare,
- Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimmthënësi.
- Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.